

Prvo srečanje članov Zbora za ustavo, ki se zavzema za demokratično ustavno ureditev

24/12/1989

Vejic ne bomo postavljali

LJUBLJANA, 24. – »Za pomemben nastop slovenske opozicije gre«, je eden od razpravljavcev označil večerajšnje prvo srečanje Zbora za ustavo. Tu združuje vse novonastale zveze, organizacije in druga združenja in se zavzema za demokratično ustavno ureditev.

Beseda je večji del večera tekla o tem, kako čim plodneje sodelovati pri preoblikovanju slovenske ustave in pri pisanju povsem nove vsebine.

«Sem med tistimi», je dejal dr. Ivan Kristan, «ki imajo za izbor za izraz pozitivne politizacije Slovencev, za pozitivno delovanje političnega pluralizma v praksi. Brzy predstavniki zvez mnogih pozitivnih pobud preprosto ne bi». Kristan se je zavzel za korenite spremembe skovanske ustave in ne le za popravke, ki jih nalagajo amandmaji k zvezni ustavi. V njegovem bi morali najprej napisati republiške in šele potem zvezno ustavo. In njegova glavna izhodišča? Temeljne človekove pravice in svobode, lastninsko in politični pluralizem ter federalizem (začetki možnih protiskov unitarizma).

Dr. France Bučar je spomnil na to, da politično ozračje doslej javnosti ni bilo naklonjeno, saj

so bili odpori pri sprejemanju nekaterih amandmajev k zvezni ustavi, neuspele so bile zahteve po referendumu, prispevek slovenskih pisateljev ni imel nobenega učinka. Pomemba vloga zbora pa njegovem torej je, da zdaj vendarle uveljavi zahteve, da se javnost sliši in upošteva.

In ko gre za slovensko ustavo – treba jo je razbremeniti ideološkega balasta, predvsem pa je treba človeka zavarovati pred ustavo samo, pred sistemom oblasti. Konkretni politični problemi negativno oblikujejo pisanje ustave, je med drugim ugotavljal dr. Peter Jambreč. «Naskočil» je SZDL, ki ima po njegovem prividen in položaj pri kandidirskih postopkih in odločno dejal, da volitev leta 1990 ne bodo podpisali (Slovenska demokratska zveza) če ne bo pogovora za svobodne neposredne volitve.

Oktal je se slovensko sodarstvo amanduje in ima svojega programa ustavne zasnove, da bi z njim mobiliziralo ljudi.

Pri celotnih razmišljanjih, bilo večer slišati o tem, ali bi se zveze priključile aktualnim – skupščinskim in frontovskim – oblikovanjem ustavnim sprememb ali pa bi oblikovale svojo posebno delovno stru-

pino, ki bi spremembe pripravila in jih potem predložila tem organom. Dimitrij Rupel se je bolj ogreval za lastno komisijo Zbora za ustavo, kot pa, da se priključijo uradnim organom in »postavljajo vejice«. Sicer pa je predlagal, da zbor zavrne amandmaje k republiški ustavi, ker so preprosto prepisani iz popravljene zvezne ustave, s to se pa nikakor ne strinjajo. Če pa bi na to že pristali, potem je treba takoj vnesti med amandmaje neposredne volitve, posebej pa še to, da predsednika predsedstva republike volimo neposredno. Odkrito pa je večer Rupel zavril spomnilo dr. Rastka Močnika, da bi kar on sam predstavjal zbor v republiški ustavni komisiji. Po Rupelovem mnenju Močnik ne more biti njihov predstavnik, ker se je pa pred časom politično javno zahvaljeval za amandmaje k zvezni ustavi.

France Tomšič je menil, da je

njegov skupni cilj napisati ustavo, ki jo bodo ljudje na referendumu podprli. Ivo Urbančič je predlagal sklep za izdelavo nove slovenske ustave, zbor pa naj bi podal splošni politični in demokratični okvir s pomočjo strokovnjakov znotraj zvez. Predstavniki neodvisnih sindikatov s Ptujja se je zavzel za svobodne volitve, ustava naj bo po njegovem dogovor vseh Slovencev, ki jih je pa še prej treba vprašati, v kakšni državi želijo živeti. In še Igor Bavec, Ugotavljal je, da ob stvaja med člani zbora soglasje o temeljnih vrednotah bodoče ustave, o tem, da morajo zagotoviti svoj vpliv na ustavne volitve, toda najprej se je po njegovem treba dokumenti, kako se sploh lotiti razprav o ustavnih amandmajih in kako kasneje napisati povsem novo slovensko ustavo.

NADA MAVRIC